

KONACNI PRIJEDLOG ZAKONA O DRŽAVNOM IZBORNOM POVJERENSTVU REPUBLIKE HRVATSKE

1. Uvodne odredbe

Clanak 1.

Ovim Zakonom ureduje se osnivanje Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu:Povjerenstvo), sastav Povjerenstva, način izbora predsjednika, podpredsjednika i članova Povjerenstva, djelokrug, način rada i odlučivanja, odnos s građanima, tijelima i institucijama u Republici Hrvatskoj, suradnja s međunarodnim organizacijama i institucijama, te ostala pitanja od značaja za obavljanje poslova iz djelokruga Povjerenstva.

Clanak 2.

Povjerenstvo je stalno i neovisno državno tijelo koje obavlja poslove iz svog djelokruga u skladu s ovim Zakonom, te zakonima koji ureduju izbor zastupnika u Hrvatski sabor, izbor predsjednika Republike Hrvatske, izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, izbor općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba, izbor članova vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, te provedbu državnog, lokalnog i savjetodavnog referenduma.

Sjedište Povjerenstva je u Zagrebu.

2. Sastav Povjerenstva i izbor predsjednika, podpredsjednika i članova Povjerenstva

a) Sastav Povjerenstva

Clanak 3.

Povjerenstvo djeluje u stalnom sastavu koji čine predsjednik Povjerenstva, dva podpredsjednika i četiri člana Povjerenstva.

Predsjednik Povjerenstva, dva podpredsjednika i četiri člana biraju se na mandat od osam godina na način i po postupku utvrđenom ovim Zakonom.

b) Predsjednik Povjerenstva

Clanak 4.

Predsjednika Povjerenstva bira Hrvatski sabor vecinom glasova svih zastupnika na mandat od osam godina izmedu kandidata koji ispunjavaju uvjete za izbor.

Predsjednik Povjerenstva bira se temeljem javnog poziva.

Odbor Hrvatskog sabora nadležan za izbor i imenovanja utvrđuje prijedlog odluke o imenovanju predsjednika Povjerenstva.

Mandat predsjednika Povjerenstva pocinje danom stupanja na dužnost. Dan stupanja na dužnost utvrđuje se odlukom o izboru.

Clanak 5.

Za predsjednika Povjerenstva, može biti izabran državljaniin Republike Hrvatske s prebivalištem na podrucju Republike Hrvatske, koji ima opce biracko pravo, diplomirani je pravnik, ima 12 godina radnog iskustva u struci, poznaje politicki i izborni sustav i nije clan niti jedne politicke stranke.

Clanak 6.

Predsjednik predstavlja i zastupa Povjerenstvo, rukovodi njegovim radom, određuje mjere i postupanja u skladu sa zakonskim ovlastima i poduzima nužne aktivnosti radi nesmetanog i redovitog obavljanja poslova iz djelokruga Povjerenstva.

c) Podpredsjednici i clanovi Povjerenstva

Clanak 7.

Podpredsjednike i clanove Povjerenstva bira Hrvatski sabor vecinom glasova svih zastupnika na mandat od osam godina.

Podpredsjednike i clanove Povjerenstva bira Hrvatski sabor vecinom glasova svih zastupnika na mandat od osam godina na nacin da jednog podpredsjednika i dva clana bira na prijedlog vecinske politicke stranke, odnosno koalicije, a drugog podpredsjednika i druga dva clana na prijedlog oporbenih politickih stranaka ili koalicija sukladno stranackom sastavu Hrvatskog sabora u trenutku izbora.

Mandat podpredsjednika i clanova pocinje danom stupanja na dužnost. Dan stupanja na dužnost utvrđuje se odlukom o izboru podpredsjednika, odnosno clana Povjerenstva.

Clanak 8.

Za podpredsjednika i člana Povjerenstva može biti izabran državljanin Republike Hrvatske, s prebivalištem na području Republike Hrvatske, koji ima opće biračko pravo, diplomirani je pravnik, ima 10 godina radnog iskustva u struci, poznaje politički i izborni sustav i nije član niti jedne političke stranke.

Clanak 9.

Postupak izbora predsjednika, podpredsjednika i članova Povjerenstva pokreće i provodi odbor Hrvatskog sabora nadležan za izbor i imenovanja, sukladno ovom Zakonu i drugim propisima.

3. Polaganje prisege predsjednika, podpredsjednika i članova Povjerenstva

Clanak 10.

Prije stupanja na dužnost predsjednik, podpredsjednici i članovi Povjerenstva pred predsjednikom Hrvatskog sabora polažu prisegu slijedećeg sadržaja:

„Prisežem svojom čašcu da ću u obavljanju dužnosti člana Državnog izbornog povjerenstva poštivati Ustav i zakone Republike Hrvatske, te da ću svoju dužnost obavljati savjesno i nepristrano.“

4. Djelokrug Povjerenstva

Clanak 11.

Povjerenstvo obavlja poslove propisane zakonima koji uređuju izbor zastupnika u Hrvatski sabor, izbor predsjednika Republike Hrvatske, izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, izbor općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba, izbor članova vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, te provedbu državnog, lokalnog i savjetodavnog referenduma.

Pored poslova iz stavka 1. ovog članka Povjerenstvo obavlja i slijedeće poslove:

- daje mišljenja i smjernice za dogradnju i unapređivanje izbornog zakonodavstva, te zakonodavstva koje regulira pitanje referenduma,
- imenuje članove županijskih izbornih povjerenstava i gradskog izbornog povjerenstva Grada Zagreba,
- provodi edukaciju članova izbornih povjerenstava i povjerenstava za provedbu referenduma u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave,
- informira građane o provedbi izbora, te mogućnosti ostvarenja i zaštite biračkog prava u izbornom postupku,
- određuje način arhiviranja i objavljivanja materijala o provedenim izborima i referendumu,

- objavljuje periodicne, strucne publikacije vezano uz izborni sustav, provedbu izbora i praksu,
- podnosi izvješća nadležnim tijelima o provedbi izbora i referendumu,
- utvrđuje organizaciju strucne službe Povjerenstva, izabire tajnika Povjerenstva i njegova zamjenika,
- ostvaruje suradnju s organizacijama u zemlji, te s međunarodnim organizacijama i institucijama u domeni izbornog zakonodavstva i izbora uopće,
- podnosi Hrvatskom saboru izvješće o provedenim izborima i referendumu u roku od 60 dana od dana objave službenih rezultata izbora,
- obavlja i druge poslove propisane posebnim propisima.

5. Prava i obveze predsjednika, potpredsjednika i članova Povjerenstva

Članak 12.

Predsjednik, potpredsjednici i članovi Povjerenstva su državni dužnosnici.

Predsjednik, potpredsjednici i članovi Povjerenstva za vrijeme obnašanja dužnosti imaju pravo na placu i ostala materijalna prava, sukladno zakonu kojim se uređuju obveze i prava državnih dužnosnika.

Članak 13.

Predsjednik, potpredsjednici i članovi Povjerenstva za vrijeme obnašanja dužnosti ne mogu obavljati nikakvu drugu profesionalnu dužnost, niti dužnost čije bi obnašanje dovelo do dvojbi vezano uz njihovu nepristranost, narušilo njihov moralni integritet i ugled što ga uživaju u javnosti, kao niti dužnost čije bi obnašanje moglo utjecati na nastup okolnosti vezanih uz sukob interesa, sukladno zakonu koji uređuje sprječavanje sukoba interesa u Republici Hrvatskoj.

Članak 14.

Predsjednik, potpredsjednici i članovi Povjerenstva za vrijeme obnašanja dužnosti mogu se baviti znanstvenim i strucnim radom i istraživanjima, objaviti strucne i znanstvene radove, sudjelovati u radu strucnih i znanstvenih skupova, u pripremanju nacрта propisa, te dobrotvorno sudjelovati u radu humanitarnih, kulturnih i sportskih udruga.

6. Prestanak mandata predsjednika, potpredsjednika i članova Povjerenstva prije isteka redovitog trajanja

Članak 15.

Mandat predsjednika, potpredsjednika i člana Povjerenstva prestaje prije njegova isteka u slučaju smrti i u slučaju razrješenja od dužnosti.

Predsjednik, potpredsjednik i član Povjerenstva bit će razriješen dužnosti:

- ako to sam zatraži
- ako trajno izgubi sposobnost obavljanja svoje dužnosti,
- ako bude osuđen na zatvorsku kaznu zbog počinjenoga kaznenog djela,

- ako izgubi koji od uvjeta potrebnih za izbor,
- ako ne ispunjava svoje dužnosti u skladu sa zakonom i Poslovníkom o radu Povjerenstva,
- kad navrší sedamdeset godina.

Postojanje razloga za razrješenje predsjednika, podpredsjednika i člana Povjerenstva prije isteka mandata utvrđuje nadležni odbor Hrvatskog sabora za izbor i imenovanja .

Odluku o razrješenju donosi Hrvatski sabor većinom glasova svih zastupnika.

Članak 16.

Ako predsjednik, podpredsjednik i član Povjerenstva zatraži da bude razriješen dužnosti, a Hrvatski sabor ne donese odluku o tom zahtjevu u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva, predsjedniku, podpredsjedniku i članu Povjerenstva dužnost prestaje po sili zakona istekom roka od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva.

Sud koji je izrekao zatvorsku kaznu dužan je bez odgode dostaviti pravomocnu presudu nadležnom odboru Hrvatskog sabora za izbor i imenovanja .

Članak 17.

Iznimno, ukoliko su raspisani izbori odnosno referendum, a Hrvatski sabor nije u zasjedanju, odnosno ukoliko je raspušten, a ispunjeni su uvjeti iz članka 15. ovog Zakona, odluku o razrješenju, odnosno odluku o izboru novog predsjednika, podpredsjednika ili člana Povjerenstva donijet će Ustavni sud Republike Hrvatske.

Za predsjednika, podpredsjednika ili člana Povjerenstva, u slučaju iz stavka 1. ovoga članka, Ustavni sud imenovati će osobe iz redova sudaca Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Predsjednik, podpredsjednik ili član Povjerenstva imenovan temeljem odredbe stavka 1. ovoga članka dužnost obavlja bez zasnivanja radnog odnosa u Povjerenstvu.

Mandat predsjednika, podpredsjednika ili člana Povjerenstva imenovanog temeljem odredbe stavka 1. ovoga članka, prestaje stupanjem na dužnost predsjednika, podpredsjednika ili člana Povjerenstva, izabranih sukladno članku 4. i članku 7. ovog Zakona.

7. Način rada i odlučivanja Povjerenstva

Članak 18.

Povjerenstvo odlučuje na sjednicama.

Sjednice Povjerenstva su javne.

Clanak 19.

Sjednice Povjerenstva saziva i njima predsjedava predsjednik Povjerenstva.

U slučaju spriječenosti, predsjednika Povjerenstva zamjenjuje podpredsjednik Povjerenstva kojega odredi predsjednik.

Podpredsjednik može sazvati sjednicu Povjerenstva i njome predsjedati ukoliko ga na sazivanje i predsjedanje ovlasti predsjednik Povjerenstva.

Clanak 20.

Povjerenstvo odlucuje vecinom glasova svih clanova.

8. Suradnja Povjerenstva s drugim tijelima i institucijama**Clanak 21.**

Povjerenstvo uspostavlja suradnju sa strucnim tijelima i udrugama osnovanim u Republici Hrvatskoj, te s medunarodnim organizacijama i institucijama.

9. Poslovnik o radu Povjerenstva**Clank 22.**

Nacin rada i odlucivanja Povjerenstva ureduju se Poslovnikom o radu Povjerenstva (u daljnjem tekstu: Poslovnik).

Poslovnik se donosi na sjednici Povjerenstva vecinom glasova svih clanova Povjerenstva i objavljuje se u „Narodnim novinama“.

10. Strucna služba Povjerenstva**Clanak 23.**

Povjerenstvo ima strucnu službu koja se osniva za obavljanje strucnih poslova iz djelokruga Povjerenstva, te administrativnih i tehnickih poslova cije obavljanje omogucava redovno i nesmetano djelovanje Povjerenstva.

Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu strucne službe (u daljnjem tekstu: Pravilnik) ureduje se unutarnje ustrojstvo i nacin rada strucne službe, utvrduju se radna mjesta i opis poslova, tocan broj službenika i namještenika, strucni i drugi uvjeti potrebni za raspored na radna mjesta.

Na zaposlene u strucnoj službi primjenjuju se propisi koji se odnose na državne službenike i namještenike.

Pravilnik iz stavka 2. ovog clanka donosi Povjerenstvo vecinom glasova svih clanova.

Clanak 24.

Tajnik Povjerenstva (u daljnjem tekstu: tajnik) voditelj je strucne službe.

Tajnik rukovodi strucnom službom, usmjerava i uskladuje rad strucne službe i za njezin rad odgovara Povjerenstvu.

Tajnika Povjerenstva bira Povjerenstvo, vecinom glasova svih clanova Povjerenstva putem javnog natjecaja sukladno odredbama zakona kojim se ureduje prijam državnih službenika u državnu službu.

U odnosu na strucnu službu tajnik ima položaj celnika tijela državne uprave.

Povjerenstvo može odluciti da tajnik Povjerenstva ima zamjenika koji se bira na isti nacin i pod istim uvjetima kao tajnik.

Clanak 25.

Tajnik Povjerenstva i zamjenik tajnika Povjerenstva ne smiju biti clanovi niti jedne politicke stranke.

11. Sredstva za rad Državnog izbornog povjerenstva**Clanak 26.**

Sredstva za rad Povjerenstva osiguravaju se u Državnom proracunu Republike Hrvatske.

O rasporedivanju i korištenju sredstava za rad Povjerenstva odlucuje predsjednik Povjerenstva, u skladu s državnim proracunom.

Za zakonito korištenje sredstava Povjerenstva odgovoran je predsjednik Povjerenstva.

12. Prijelazne i završne odredbe**Clanak 27.**

Od dana stupanja na snagu ovoga Zakona prestaju važiti odredbe clanaka 45., 46. i 47. Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor („Narodne novine“, broj 116/99, 109/00, 53/03 i 69/03-pročišćeni tekst).

Od dana stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti odredba clanka 21. stavak 1. Zakona o izboru predsjednika Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 22/92, 71/97 i 69/04).

Od dana stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti odredba članka 30. stavci 2., 3., 4. i 5. Zakona o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave („Narodne novine“, broj 33/01, 10/02, 155/02, 45/03, 43/04, 40/05 i 44/05-pročišćeni tekst).

Od dana stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti odredba članka 13. Zakona o referendumu i drugim oblicima osobnog sudjelovanja u obavljanju državne vlasti i lokalne samouprave („Narodne novine“, broj 33/96 i 92/01).

Članak 28.

Odbor Hrvatskog sabora nadležan za izbor i imenovanja raspisat će javni poziv za izbor predsjednika Povjerenstva u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Hrvatski sabor izabrat će predsjednika, podpredsjednika i članove Povjerenstva po odredbama ovoga Zakona u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 29.

Postojeće Državno izborno povjerenstvo nastavlja s radom do imenovanja novog Povjerenstva po odredbama ovoga Zakona.

Članak 30.

Poslovnik o radu Povjerenstva i Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu stručne službe Povjerenstvo će donijeti u roku od 60 dana od dana stupanja na dužnost.

Članak 31.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Provedba izbora i ustaljivanje primjene demokratskih standarda u izbornoj proceduri, zahtijevaju daljnju dogradnju određenih izbornih instituta, te kvalitetnija i primjerenija rješenja pojedinih pitanja od značaja za zakonitost i pravilnost provedbe izbora.

Tako je i pitanje određivanja karaktera i ovlasti Državnog izbornog povjerenstva jedno od značajnijih pitanja koje zahtijeva novija rješenja primjerenija normativi i praksi europskih zemalja.

Tako su, primjerice navedena pitanja oko sastava i nadležnosti Povjerenstva razradena odredbama Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor („Narodne novine“, broj 116/99, 109/00, 53/03 i 69/03 – pročišćeni tekst), Zakona o izboru predsjednika Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 22/92, 71/97 i 69/04), te Zakona o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave („Narodne novine“, broj 33/01, 10/02, 155/02, 45/03, 43/04, 40/05 i 44/05 - pročišćeni tekst).

Bitno je istaci da su odredbe koje propisuju navedena pitanja oko sastava i nadležnosti Povjerenstva disperzirane, u određenom dijelu i neujednačene, te stoga zahtijevaju objedinjavanje u jednom cjelovitom zakonskom tekstu koji bi propisao i definirao većinu bitnih okolnosti vezano uz rad i djelovanje Povjerenstva.

Uz naprijed iznijeto, osnovna je potreba donošenja ovoga Zakona u ustanovljavanju Povjerenstva kao stalnog, neovisnog i stručnog tijela, koje će imati definiran sastav i djelokrug vezano uz provedbu izbora zastupnika u Hrvatski sabor, izbora predsjednika Republike Hrvatske, izbor članova vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u lokalnim jedinicama, te provedbu referendumu, sukladno posebnom zakonu.

Cinjenica jest kako provedba izbora više ne predstavlja povremen i periodican angažman tijela osnovanih i imenovanih s ciljem provedbe izbora, već se izbori, u prvom redu izvanredni lokalni izbori, često održavaju u pojedinim lokalnim jedinicama u kojima se za iste steknu zakonom propisani uvjeti.

Učestalost provedbe izbora nameće potrebu kontinuiranog djelovanja najvišeg tijela koje sudjeluje u samom postupku provedbe izbora i bitan je čimbenik njihove zakonite i pravilne provedbe. Isto se odnosi i na referendumu, koji se provode primjenom odredaba Zakona o referendumu i drugim oblicima osobnog sudjelovanja u obavljanju državne vlasti i lokalne i područne (regionalne) samouprave („Narodne novine“, broj 33/96 i 92/01)

Nadalje, predlagatelj predvida, uz osnovne poslove Povjerenstvu povjeriti i bitnu zadacu konstantnog pracenja izbornih procesa, te predlaganje noveliranja pojedinih zakonskih rješenja i instituta.

Ove zadace nije moguće ostvariti u cijelosti u slucaju kada je Povjerenstvo samo povremeno tijelo.

Zaključno se istice da su rješenja predložena ovim Prijedlogom buduceg zakonskog teksta u cijelosti kompatibilna s rješenjima već usvojenima u stabilnim demokracijama europskih zemalja.

II. PITANJA KOJA SE ZAKONOM UREĐUJU

Osnovna pitanja koja se predlažu urediti ovim Zakonom i posljedice koje ce proisteci donošenjem ovog Zakona:

- osnivanje Povjerenstva kao stalnog, i neovisnog tijela,
- način izbora predsjednika, podpredsjednika i članova Povjerenstva,
- nadležnost, djelokrug i poslovi Povjerenstva u provedbi parlamentarnih, predsjedničkih, lokalnih izbora, izbora za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina, te u provedbi lokalnog, savjetodavnog ili državnog referenduma,
- unutarnje ustrojstvo, način rada i odlučivanja Povjerenstva,
- odnos s građanima, tijelima i institucijama u okviru Republike Hrvatske,
- suradnja s međunarodnim organizacijama i institucijama,
- te ostala pitanja od značenja za obavljanje poslova iz njegova djelokruga.

Posljedice koje ce proisteci donošenjem ovog zakona:

- ustanovljavanje Povjerenstva kao stručnog, stalnog i neovisnog tijela u velikoj će mjeri unaprijediti izbornu praksu i proceduru provedbe izbora,
- osigurati će kvalitetniju i primjereniju provedbu izbora na svim razinama,
- omogućiti će predlaganje noveliranja pojedinih pravnih instituta vezano uz pojedina pitanja izbornog zakonodavstva,
- omogućiti uspostavljanje suradnje s organizacijama i institucijama u okviru Republike Hrvatske i izvan nje,
- omogućiti konstantnu organizaciju i provedbu edukacije svih sudionika u izbornom procesu,
- poticati građane na participaciju u izbornim procesima.

III. OBJAŠNJENJE POJEDINIH ODREDBA PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članak 1.

Ovim se člankom utvrđuje predmet regulacije ovoga Zakona, pa se tako istim uređuje osnivanje i sastav Povjerenstva, način izbora predsjednika, podpredsjednika i članova Povjerenstva, njegova nadležnost i poslovi, način rada i odlučivanja Povjerenstva, odnos s građanima, tijelima i institucijama u Republici

Hrvatskoj , suradnja s međunarodnim organizacijama i institucijama, te ostala pitanja od značaja za rad Povjerenstva.

Uz članak 2.

Odredbom citiranog članka propisuje se da je Povjerenstvo stalno i neovisno državno tijelo koje obavlja poslove u okviru svoje nadležnosti u skladu s ovim Zakonom, te zakonima koji uređuju izbor zastupnika u Hrvatski sabor, izbor predsjednika Republike Hrvatske, izbor članova predstavničkih i izvršnih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, izbor članova vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, te provedbu referenduma.

Uz članak 3.

Propisuje se sastav Povjerenstva koje će imati predsjednika, dva podpredsjednika i četiri člana, te se određuje da će ih birati Hrvatski sabor na mandat od osam godina.

Predlagatelj je stava da će relativno dugo trajanje mandata učiniti to tijelo što stalnijim i neovisnijim o političkoj situaciji i odnosima političkih stranaka u parlamentu.

Uz članak 4.

Propisuje se način izbora predsjednika Povjerenstva, kao i trajanje njegova mandata. Ujedno se razrađuje način izbora predsjednika Povjerenstva.

Uz članak 5.

Propisuju se uvjeti za predsjednika Povjerenstva.

Naime, sukladno Prijedlogu, za predsjednika Povjerenstva može biti izabran državljanin Republike Hrvatske s prebivalištem u Republici Hrvatskoj, koji ima opće biračko pravo, diplomirani je pravnik, ima 12 godina radnog iskustva u struci, poznaje politički i izborni sustav i nije član niti jedne političke stranke .

Uz članak 6.

Odredbom ovog članka propisuju se ovlasti predsjednika Povjerenstva .

Predsjednik Povjerenstva predstavlja i zastupa Povjerenstvo, upravlja njegovim radom, te određuje nužne mjere i aktivnosti radi nesmetanog i redovitog obavljanja poslova iz djelokruga Povjerenstva.

Uz članak 7.

Propisuje se način izbora podpredsjednika i članova Povjerenstva.

Uz članak 8.

Propisuju se uvjeti za podpredsjednike i članove Povjerenstva, kao i trajanje njihova mandata.

Za podpredsjednika i člana Povjerenstva može biti izabran državljanin Republike Hrvatske, s prebivalištem na području Republike Hrvatske, koji ima opće biračko pravo, diplomirani je pravnik, ima 10 godina radnog iskustva u struci, poznaje politički i izborni sustav i nije član niti jedne političke stranke.

Uz članak 9.

Citiranom odredbom propisuje se da odbor Hrvatskog sabora nadležan za izbor i imenovanja pokreće i provodi postupak izbora predsjednika, podpredsjednika i članova Povjerenstva.

Uz članak 10.

Predloženom odredbom propisuje se obveza polaganja prisege i određuje se sadržaj iste.

Uz članak 11.

Djelokrug Povjerenstva propisan predloženom odredbom obuhvaća pored poslova propisanih posebnim zakonima i davanje mišljenja i smjernica za dogradnju i unaprijeđivanje izbornog zakonodavstva, te zakonodavstva koje regulira pitanje referenduma, imenovanje članova županijskih izbornih povjerenstava i gradskog izbornog povjerenstva Grada Zagreba, provođenje edukacije članova izbornih povjerenstava i povjerenstava za provedbu referenduma u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, informiranje građana o provedbi izbora, te mogućnosti ostvarenja i zaštite biračkog prava u izbornom postupku, kao i druge poslove sukladno odredbama ovog Zakona i posebnih propisa.

Uz članak 12.

Propisuje se da su predsjednik, podpredsjednici i članovi Povjerenstva državni dužnosnici, te se utvrđuju prava koja imaju za vrijeme obnašanja dužnosti, dakle za vrijeme obnašanja dužnosti predsjednika, podpredsjednika i članova Povjerenstva imat će pravo na placu i ostala prava na temelju posebnog zakona koji uređuje prava i obveze državnih dužnosnika.

Uz članak 13.

Propisano je ograničenje, te slijedom istog predsjednik, podpredsjednici i članovi Povjerenstva za vrijeme obnašanja dužnosti ne mogu obavljati nikakvu drugu profesionalnu dužnost, niti dužnost obnašanje koje bi moglo dovesti do situacije mogućeg sukoba interesa.

Uz članak 14.

Predmetnom odredbom dopušta se mogućnost da predsjednik, podpredsjednici i članovi Povjerenstva za vrijeme obnašanja dužnosti budu uključeni u znanstveni i stručni rad i istraživanja, te mogućnost da objavljuju stručne i znanstvene radove, sudjeluju u radu stručnih i znanstvenih skupova, u pripremanju nacrtu propisa, te dobrotvorno sudjeluju u radu humanitarnih, kulturnih i sportskih udruga.

Uz članak 15.

Citiranom odredbom propisuje se prestanak mandata predsjednika, podpredsjednika i članova Povjerenstva prije isteka redovitog vremena.

Uz članak 16.

Odredba predstavlja razradu postupanja u slučaju kada predsjednik, podpredsjednik i član Povjerenstva to sam zatraži, a stavkom 2. se propisuje obveza sudu koji je izrekao zatvorsku kaznu da bez odgode dostavi pravomocnu presudu nadležnom odboru za izbor i imenovanja Hrvatskog sabora.

Uz članak 17.

Navedena odredba propisuje da iznimno kada su raspisani izbori, odnosno referendum, a Hrvatski sabor nije u zasjedanju, te ako je raspušten, a ispunjeni su uvjeti iz članka 15. ovoga Zakona, odluku o razrješenju, odnosno izboru novog predsjednika, podpredsjednika ili člana Povjerenstva donosi Ustavni sud Republike Hrvatske.

Uz članak 18.

Povjerenstvo, sukladno predloženoj odredbi odlučuje na sjednicama, koje su javne.

Uz članak 19.

Sjednice Povjerenstva saziva i njima predsjedava predsjednik Povjerenstva, odnosno u slučaju njegove spriječenosti podpredsjednik kojega na to ovlasti i odredi predsjednik.

Uz članak 20.

Povjerenstvo odlučuje većinom glasova svih članova.

Uz članak 21.

Povjerenstvo uspostavlja suradnju sa stručnim tijelima i udrugama osnovanim u Republici Hrvatskoj, te s međunarodnim organizacijama i institucijama. Takva suradnja je važna, posebice zbog razmjene iskustva i novih saznanja vezano uz izborno zakonodavstvo i praksu.

Uz članak 22.

Poslovníkom o radu Povjerenstva, sukladno predloženoj odredbi uredit će se način rada i odlučivanja Povjerenstva. Propisana je i obveza objave Poslovnika u „Narodnim novinama“.

Uz članak 23.

Predviđa se ustrojavanje stručne službe Povjerenstva sa zadacom obavljanja upravnih, stručnih, administrativnih i tehničkih poslova. Na zaposlene u stručnoj službi primjenjuju se propisi koji se odnose na državne službenike i namještenike.

Uz članak 24.

Voditelj stručne službe je tajnik Povjerenstva, koji rukovodi stručnom službom, usmjerava i uskladuje rad stručne službe i za njezin rad odgovara Povjerenstvu.

Tajnika bira Povjerenstvo, temeljem javnog natjecaja sukladno odredbama zakona kojim se uređuje prijam državnih službenika u državnu službu.

Tajnik u odnosu na stručnu službu ima položaj celnika tijela državne službe.

Uz članak 25.

Postavlja se ograničenje u smislu da tajnik Povjerenstva i zamjenik tajnika Povjerenstva ne smiju biti članovi niti jedne političke stranke, što prema mišljenju predlagatelja treba pridonijeti nepristranosti u njihovom radu, kao i u urednom djelovanju službe kojoj su na celu.

Uz članak 26.

Sredstva za rad Povjerenstva osiguravaju se u Državnom proračunu Republike Hrvatske, a predsjednik Povjerenstva odlučuje o raspoređivanju i korištenju tih sredstava, te je odgovoran za njihovo zakonito korištenje.

Uz članak 27.

Stupanjem na snagu predloženog Zakona prestale bi važiti odredbe članka 46. i 47. Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor („Narodne novine“, broj 116799, 109/00, 53/03 i 69/03- pročišćeni tekst), odredba članka 21. stavak 1. Zakona o izboru predsjednika Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 22/92, 71/97 i 69/04), odredbe članka 30. stavaka 2., 3., 4. i 5. Zakona o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave („Narodne novine“, broj 33/01, 10/02, 155/02, 45/03, 43/04, 40/05 i 44/05 – pročišćeni tekst), u

dijelu koji se odnosi na sastav izbornog povjerenstva, kao i odredbe Zakona o referendumu i drugim oblicima osobnog sudjelovanja u obavljanju državne vlasti i lokalne samouprave („Narodne novine“, broj 33/96 i 92/01).

Uz članak 28.

Propisuje se da će nadležni odbor Hrvatskog sabora za izbor i imenovanja raspisati javni poziv za izbor predsjednika Povjerenstva u roku od 30 dana, a Hrvatski sabor izabrat će predsjednika, podpredsjednika i članove u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Uz članak 29.

Predloženom odredbom propisano je da postojeće Državno izorno povjerenstvo nastavlja s radom do imenovanja novog Povjerenstva po odredbama ovog Zakona.

Uz članak 30.

Povjerenstvo je dužno, sukladno citiranoj odredbi u roku od 60 dana donijeti Poslovnik o radu Povjerenstva i Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu stručne službe.

Uz članak 31.

Predloženi Zakon stupio bi na snagu osmog dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

IV. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU ZAKONA

Ocjenjuje se da će provedba ovog Zakona iziskivati osiguranje dodatnih financijskih sredstava u državnom proračunu Republike Hrvatske, i to za plaće i materijalne troškove Povjerenstva, te stručne službe, što iznosi približno 7 milijuna kuna godišnje, počevši od 2006. godine.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Razlike između rješenja koja se predlažu u odnosu na rješenja iz Prijedloga zakona, koji je u rujnu 2005.godine raspravljen u prvom čitanju, te rješenja sadržanih u Konacnom prijedlogu zakona o Državnom izbornom Povjerenstvu

Republike Hrvatske, predstavljaju poboljšanja u odnosu na tekst koji je raspravljen u prvom citanju.

Potrebno je naglasiti da je pri izradi Konacnog prijedloga zakona o Državnom izbornom povjerenstvu usvojena vecina primjedbi iznijetih od strane zastupnika i radnih tijela Hrvatskog sabora koji su o prijedlogu proveli raspravu.

Tako je primjerice izvršeno poboljšanje odredaba pojedinih članaka, radi otklanjanja mogućih nedoumica u njihovoj budućoj primjeni.

Rješenja koja se predlažu vezano uz pojedina pitanja, poboljšana su sukladno iznijetim primjedbama i sugestijama zastupnika.

U odredbama predloženog Zakona, koje se odnose na uvjete koje moraju ispunjavati predsjednik, podpredsjednik i članovi Povjerenstva ograničeno je da isti moraju biti diplomirani pravnici, a imajući u vidu da se radi o izuzetno stručnim i pravno osjetljivim poslovima, a na kojima bi se druge struke (npr. politolozi ili osobe koje imaju završeno neko od društvenih usmjerenja, kako se to predlagalo) vrlo teško snašle.

U Konacnom prijedlogu razradili smo način kako se bira predsjednik, odnosno podpredsjednici i članovi.

Takoder, brisana je odredba da ista osoba ne može biti izabrana više od dva puta uzastopce, a imajući u vidu da se želi profesionalno tijelo, te da bi takova odredba bila ograničavajuća.

U djelokrug Povjerenstva dodali smo i obvezu da podnosi Hrvatskom saboru izvješće o izvršenim izborima u roku od 60 dana od dana objave službenih rezultata izbora, te da obavlja i druge poslove propisane posebnim propisima.

Kao razloge kada mandat predsjednika, podpredsjednika i članova može prestati i prije isteka redovitog mandata dodali smo i ako to sam zatraži, ako trajno izgubi sposobnost obavljati svoju dužnost, ako izgubi koji od uvjeta potrebnih za izbor, ako ne ispunjava svoje dužnosti u skladu sa zakonom i Poslovníkom, te kada navrší sedamdeset godina, a što se tice osude za kazneno djelo, precizirali smo da kao razlog za razriješenje bude osuda na zatvorsku kaznu zbog počinjenja kaznenog djela.

Sukladno mišljenju Venecijanske komisije dodali smo i odredbu kojom je propisano da ukoliko su raspisani izbori odnosno referendum, a Hrvatski sabor nije u zasjedanju, odnosno ukoliko je raspušten, odluku o izboru novog predsjednika, podpredsjednika ili člana Povjerenstva donijet će Ustavni sud Republike Hrvatske.

Predlagac je odustao od povjeravanja odgovornosti vođenja popisa biraca Povjerenstvu, jer će se to pitanje riješiti posebnim zakonom o popisu biraca.

Ujedno, dodana je i odredba kojom se Hrvatski sabor obvezuje raspisat javni poziv za izbor predsjednika Povjerenstva u roku od 30 dana, a izbor će se izvršiti u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu predloženog Zakona, a kako bi se predloženi Zakon što prije počeo primjenjivati.

VI. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA KOJI SU BILI DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA, A NISU PRIHVACENI, S OBRAZLOŽENJEM

Predlagatelj je prihvatio veliku većinu prijedloga koji su isticali tijekom saborske rasprave, te ih ugradio u zakonski tekst čije se donošenje predlaže, a sa ciljem sadržajnog, ali i nomotehničkog poboljšanja budućeg zakonskog teksta.

Nije prihvacen prijedlog Odbora za Ustav, poslovnik i politički sustav, a temeljem koje bi za predsjednika, podpredsjednika i člana Povjerenstva mogla biti izabrana i osoba društvenog usmjerenja. Naime, predlagatelj je mišljenja da se radi o poslovima koji su izuzetno stručni i pravno osjetljivi, tako da je zauzeo stajalište da iste poslove mogu obavljati isključivo pravnici.

Primjedba Kluba IDS-a, koja ide u smjeru da je sretnije rješenje po kojem bi Povjerenstvo imalo stalni i prošireni sastav, nije prihvacena, a obzirom da je predlagatelj stajališta da Povjerenstvo djeluje u stalnom sastavu koji čine predsjednik, podpredsjednik i članovi Povjerenstva.

Nije ugrađena u predloženi zakonski tekst primjedba Kluba SDP-a i zastupnika Nenada Stazica, a kojom se predlaže da se u slučaju bolesti i opravdanih izostanaka treba predvidjeti zamjena.

Naime, Povjerenstvo je sastavljeno od predsjednika, podpredsjednika i četiri člana, tako da se radi o tijelu koje ima dovoljan broj članova i koji osigurava nesmetano donošenje odluka i u navedenim slučajevima bolesti ili drugih izvanrednih izostanaka. Odluke se donose većinom glasova i predlagatelj smatra da takvi razlozi ne mogu dovesti do opstrukcije rada ovoga važnog državnog tijela.

Nije uvažena primjedba zastupnika Vice Vukova, a tice se jezične korekcije riječi „podpredsjednik“ u „potpredsjednik“, a koja po mišljenju uvaženog zastupnika nije u duhu hrvatskog jezika, iz razloga što Ustav Republike Hrvatske rabi riječ „podpredsjednik“, što je predlagatelj preuzeo, po uzoru na najviši propis države.

Takoder, nije prihvacena primjedba da se „stručna služba“ nepotrebno tako zove, a da je zapravo riječ o „administrativno tehničkoj službi“. Uvriježeno je već u pozitivnim propisima RH upravo tako nazivati službe koje određenim tijelima pružaju pomoć u obavljanju stručnih poslova, pa tako i ova stručna služba Povjerenstva obavlja stručne poslove iz djelokruga Povjerenstva, te administrativne i tehničke poslove čije obavljanje omogućava redovito i nesmetano djelovanje Povjerenstva. Dakle, zaključili bi da se radi o širem pojmu od pojma koje uvaženi zastupnik predlaže.

Vezano uz mišljenje zastupnika Mate Arlovića, a kojim se postavlja upitnim neovisnost Povjerenstva kada u njegovu izboru sudjeluju stranke, napominjemo da Povjerenstvo bira Hrvatski sabor. Što se pak tice predlaganja podpredsjednika i članova Povjerenstva držimo da je isti modus upravo na tragu

najpravednijeg rješenja koje smo imajući u vidu praksu demokratskih država europskog kruga, ugradili i u predloženi Zakon.